

R

REVEIL-SERIE

DOOR HET GELOOF RUSTEN
IN GODS TROUW

THEODORUS AVINCK

No. 481

JANUARI-FEBRUARI 2012

THEODORUS AVINCK

Theodorus Avinck werd in 1740 geboren te Amsterdam. Hij was de zoon van Theodorus Avinck en Johanna de Kraly. In 1765 trouwde hij met Petronella du Pré en ging in De Bilt wonen. Hij is daar een aantal jaren ouderling geweest.

In 1777 verhuisde het echtpaar naar Utrecht. Ook hier diende hij de gemeente als ouderling. Hij ging voor in de onderlinge bijeenkomsten, die op gewone weekdagen, met goedvinden van de kerkenraad, werden gehouden. Als oefenaar sprak hij dan een stichtelijk woord over een tekst of een bijbels onderwerp. In dat kader mag hij in één adem worden genoemd met ouderlingen zoals Lambertus Myseras en Justus Vermeer.

In 1780 werd zijn vrouw van hem weggenomen. Enige tijd later is hij hertrouwd, maar dit huwelijk duurde niet lang. Hij overleed na een kort ziekbed op 14 januari 1782.

Zijn verhandelingen werden zeer gewaardeerd door zijn vrienden. Op hun aandringen werden ze uitgegeven in totaal drie bundels, resp. in de jaren 1779, 1780 en 1787.

Deze verhandelingen werden in 1843 herdrukt en uitgegeven in twee delen: "Bundel van Praktikale

Verhandelingen over eenige Schriftuurteksten” door
Theodorus Avinck, Th Z.

De ‘verhandeling’ die u hierbij wordt aangeboden is
herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse
Nederlands uit de genoemde herdruk.

De preek werd in 1954 ook uitgegeven in de Biblio-
theek “Overjarig Koren”, 29^e jaargang nr. 2 (uitg.
Romijn & Van der Hoff, Gorinchem).

DOOR HET GELOOF RUSTEN IN GODS TROUW

door

THEODORUS AVINCK

“Wat buigt gij u neer, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht, en mijn God”.

Psalm 42:12

Deze psalm, die met de volgende één geheel schijnt uit te maken of er althans zo nauw mogelijk mee is verbonden, is de eerste van het tweede Boek der Psalmen, dat met Psalm 72 eindigt. De naam van de maker wordt in het opschrift niet gemeld. Zo komt het dat er zoveel verschillende meningen onder de uitleggers zijn.

Er zijn er die deze psalm toekennen aan de drie kinderen van Korach, van wie men leest in Exodus 6:23. Daarom willen zij ook in het opschrift gelezen

hebben: ‘Een onderwijzing *van* de kinderen van Korach’, zoals in het Hebreeuws ook mogelijk is. Dan denkt men dat dit lied is geschreven ter gelegenheid van het ontzaglijk oordeel dat hun vader met zijn huisgezin getroffen heeft. Anderen schrijven dit lied toe aan Heman, de Ezrahiet. Zij maken dit op uit het opschrift van Psalm 88, de laatste van de twaalf die aan de kinderen van Korach zijn opgedragen. Sommigen denken aan een veel latere tijd en menen dat één van de weggevoerde Israëlieten naar Assyrië of Babel de opsteller is. Een gedachte, die naar hun oordeel door het 7de vers wordt ondersteund.

Het gevoelen van de meeste en meest vooraanstaande uitleggers is echter dat dit een lied is van David, de lieflijke in de psalmen van Israël. Hij heeft dan een aanleiding tot het schrijven ervan gehad door de vlucht voor zijn ontaarde zoon Absalom. Dat is een situatie waarmee de inhoud van de psalm ook heel goed overeen lijkt te stemmen. Ook kan tegen deze opvatting niet ingebracht worden dat Davids naam in het opschrift verzwegen wordt. Dit gebeurt immers ook in andere psalmen die heel duidelijk door David gedicht blijken te zijn. Met even weinig grond kan men ook inbrengen dat het 7^e vers over plaatsen spreekt waar David zich in zijn moeilijke omstandigheden nooit zou hebben bevonden. De

geleerde Michaëlis heeft immers heel duidelijk aangetoond dat David gedurende zijn vlucht voor Absalom in de buurt van de Hermon geweest is, en zelfs op de toppen van die altijd met sneeuw bedekte berg heeft omgezworven. Vergelijk dit maar met 2 Samuël 17: 22 en 24.

Maar hoe het ook zij, dit is zeker: de dichter bevond zich in treurige omstandigheden, zoals uit de inhoud van deze psalm blijkt. Wij vinden daarin dat hij in twee achtereenvolgende reeksen van biddende uitroepen een voorstelling geeft van zijn beklagenswaardige omstandigheden. Die zijn er vooral omdat hij de openbare godsdienstige plechtigheden mist én ook het lieflijke van Gods genadige nabijheid. Maar ondertussen houdt hij wel aan om weer tot het heuglijke genieten daarvan gebracht te worden. Dit stelt hij op deze wijze voor dat hij zich uit zijn diepe neerslachtigheid opheft door een troostrijke verwachting dat zijn trouwe Verbondsgod hem ook in deze droevige omstandigheid niet zal verlaten. Ja, hij stelt dat het hem nooit aan stof zal ontbreken om die God als de God van zijn blijdschap en verheuging groot te maken.

De bedoeling van dit bijzonder rijke lied is om de kinderen van de Heere in alle tijden onderwijs te geven hoe zij zich op verstandige wijze moeten gedragen in alle smartelijke situaties en knellende omstandigheden. Vervolgens ook om hen op te wekken hun vaste hoop en blijmoedig vertrouwen op hun trouwe God van het verbond te stellen. Daarom draagt dit gedicht ook de naam van een *onderwijzing*, en is het ook gegeven om voortdurend in de openbare godsdienstplechtigheden gebruikt te worden. Na het opschrift in het eerste vers vinden wij in vers 2 tot 12 twee innige verzuchtingen, de eerste in vers 2 tot 6, de andere in vers 7 tot 12. In het laatste deel, waarin onze voorgelezen tekst staat, vinden wij een drietal aanspraken. De eerste is gericht tot de Heere, aan Wie de dichter zijn diepe nood en droeve toestand bekendmaakt, met al de terneerdrukkende omstandigheden daarbij (vers 7-8). De tweede is gericht tot zijn medegelovigen, aan wie hij meldt hoe hij in vertrouwen op de goedertierenheid van de Heere, zich in zijn gebed tot de Heere zou wenden en wat hij zou bidden (vers 9-12). De derde aanspraak is gericht tot zichzelf om zijn eigen hart op te beuren tot een levende hoop op een gewenste uitkomst (vers 12).

Onze tekst houdt dus in: *een ontroerende aanspraak van een bedrukte en neergebogen ziel tot zichzelf, waaronder hij tot bedaren komt, gelovig moed grijpt in de Heere en zich in God versterkt.*

Dat is inderdaad een belangrijke stof. Ook doordat de dichter zijn uitspraak tot driemaal toe en vrijwel woordelijk herhaalt in deze en de volgende psalm, worden wij verzekerd van het grote belang van zijn aanspraak. Het is een stof die heel nuttig en zegenrijk is om leiding en bemoediging te geven, vooral voor die godvrezende mensen die diepe kruis- en drukwegen moeten gaan, en in omstandigheden verkeren die de ziel zowel in uitwendige als inwendige zin terneerdrukken.

Moge de Heere deze prediking tot dit doel zegenen, opdat wij ons ondanks alles wat ons overkomt, in de Heere mogen sterken. Dan kunnen we bemoedigd en met blijdschap de reis door de woestijn van de wereld voortzetten. Daartoe moge de Heere in ons midden zijn.

Ieder ziet direct dat de tekst uit twee delen bestaat. We vinden erin:

1. Een bestraffing tot zelfonderzoek, die de dichter aan zijn ziel ter overweging geeft: *Wat buigt gij u neer, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij?*

2. Een aanwijzing tot zelfonderzoek, in de woorden: *Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht, en mijn God.*

1.

Wat het eerste deel betreft, daarin keert de dichter zich tot zijn eigen hart; hij houdt een heilig, bestraffend onderzoek ten aanzien van zichzelf.

Let met mij op de *aanspraak* ‘O, mijn ziel’, vervolgens op de treurige *gesteldheid* van zijn hart dat zich neerbuigt en onrustig is in hem, en ten slotte op het bestraffend *onderzoek* daarover ‘Wat buigt u zich neer? Waarom bent u onrustig?’

a. De psalmdichter keert tot zichzelf in en houdt een heilige alleenspraak. Het is: ‘O, mijn ziel.’ Dit was meestal de gepaste houding en het vroom bestaan van de oude gelovigen. Het was vooral Davids gewoonte zich zo te uiten. Dan wekte hij immers zijn ziel op tot de lof van God, zoals in Psalm 103: ‘Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden.’ Of hij probeerde zijn ziel tot rust te brengen zoals in Psalm 116: ‘Mijn ziel! keer weder tot uw rust.’ Dan weer wekte hij zijn hart op tot lijdzame onderwerping zoals in Psalm 62: ‘O, mijn

ziel! zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting.’

Zulke heilige alleenspraken, zulke onderhandelingen in de ziel en het gemoed zijn bijzonder *nuttig* en geven blijk van een heel *gepast* leven.

Ze zijn bijzonder *nuttig*. Hierdoor leeft men immers dicht bij zijn hart en als de Geest hierin meewerkt, mag dit ook dicht bij de Heere houden, in een ootmoedig, teer en kinderlijk leven. Als het anders is, raakt men immers gemakkelijk heel ver van huis en wordt men met de stroom meegevoerd.

Ze zijn ook uitingen van een heel *gepast* leven.

Men geeft daardoor trouwens te kennen dat men nauwgezet probeert te blijven weten hoe het van binnen gesteld is, en dat men tracht te waken over zijn eigen hart. Een natuurlijk, onwedergeboren mens is immers van niets zo slecht op de hoogte als van de gestalte van zijn hart, en hij is om niets zo weinig bekommerd als om te weten waar en hoe hij staat tegenover God.

Heel anders is het bestaan van een godzalig iemand. David was juist gesteld op geestelijke werkzaamheden in het hart. Hij werd graag genezen tot in de kern van zijn bestaan. Het kon hem niet baten dat men hem door uiterlijke vrolijkheid met deze of die veranderingen voor een ogenblik een beetje opbeur-

de en zijn droefheid probeerde weg te nemen. Nee, de droefheid en bedruktheid van zijn geest moesten weggenomen worden, wilde hij ware troost ervaren en bestendige vrede hebben. Dat was een troost die in staat was om al de eindeloze begeerten van zijn ziel te vervullen. Het was daarom met recht: ‘O, mijn ziel!’

b. Is er nu ooit een tijd dat zulke alleenspraken te pas komen, dan is het wel in een tijd van droefheid en leed. Dan is het immers hard nodig dat men zichzelf onderzoekt en nauwgezet nagaat hoe het met zijn ziel staat. Zo was het nu bij de dichter van onze tekst. Zijn ziel was *neergebogen* en *onrustig* in hem. Dat zijn twee heel gewone woorden, die elk op zichzelf een heel treurige gemoedsgesteldheid aangeven, vooral als men ze beide tegelijk gebruikt.

Zijn ziel *boog* zich *terneer*. Het grondwoord spreekt, zoals de kenners van de taal ons leren, over een vergaan van krachten, waardoor men onder de last bezwijkt, niet meer verder kan en op de grond neervalt. Het is net als bij iemand die een zwaar pak moet dragen dat boven zijn kracht uitgaat, vooral als het wat lang duurt. Dan bezwijkt hij er ten slotte onder, hij kromt zich, buigt voorover en kan het

niet verder brengen. Zo was het met de dichter van deze psalm. Hij bezweek onder de zware last van het kruis dat hem drukte. Zijn geestelijke krachten weken van hem en zijn geloof en hoop begonnen te wankelen. Zo werd hij verhinderd en tegengehouden om met goede moed en blijdschap de weg te bewandelen van de geboden des Heeren.

Maar wat waren de oorzaken van deze beproeving waarmee hij te kampen had? Deze kunnen we gemakkelijk vinden vanuit het tekstverband waarin de zaken in deze psalm aan de orde komen.

Hij beleefde namelijk het gemis van de openbare en plechtige beoefening van de dienst van God, en die was juist het leven van zijn ziel (vers 3 en 5). Hij moest de bespottung en verguizing van zijn vijanden ondergaan (vers 4 en 11). Hij werd door hen fel vervolgd, zodat hij als een veldhoen op de bergen moest vluchten (vers 7). Hierbij kwam dat hij zuchten moest onder de verberging van Gods aangezicht (vers 8 en 10).

Ongetwijfeld zullen zich daaronder ook de aanvallen van de duivel en van zijn eigen weerspannige en ongelovige hart vermengd hebben. Het is immers heel opvallend dat de vijanden van zijn ziel zeggen: ‘Waar is nu uw God?’ De duivel en het ongelof zeggen, en dat vooral als de kruiswegen zwaar

worden: ‘Kan dit bestaan met genade en met uw verhouding tot de Heere? Zou u dit en dat moeten ondergaan, en zou u dit en dat overkomen als u een van Gods kinderen was?’

Het is vermoedelijk ook zo dat David gebogen ging onder het diep gevoelde besef van zijn eigen schuld. Hij zal waarschijnlijk gezien hebben dat hij al die kruiswegen verdiend had en dat de Heere goede redenen had om zo met hem te handelen. Trouwens, als de ziel geen inzicht heeft in de weg van verzoening, en ook niet met de schuld van haar zonde tot de volkomen Middelaar kan komen, dan wordt haar kruis veel zwaarder. Dat alleen al is in staat haar te doen bezwijken.

Zijn ziel was ook *onrustig* in hem. De taalkundigen zeggen dat het grondwoord dat hier gebruikt wordt, een bijzondere nadruk heeft en eigenlijk *een grote onstuimigheid* aangeeft. Vanwege die onstuimigheid is het als het bruisen van de zee. Het woord wordt in Psalm 77:4 vertaald met *misbaar* maken, en in Psalm 55:10 met *getier* maken. Door dergelijke sterke uitdrukkingen wordt de hevigheid aangegeven van de gemoedsaandoeningen waarop de dichter het oog heeft. Daardoor geeft deze gesteldheid ons een denkbeeld van de verre gaande droefheid

waardoor zijn ziel in heftige mate en heel afmattend bewogen werd, zodat ze voor elke vorm van vertroosting onvatbaar werd. Ja, ze weigerde getroost te worden. Het was een aandoening die zo sterk en geweldig was dat ook zijn lichaam erdoor werd aangetast. Dat zien we bijvoorbeeld in Psalm 38:9: 'Ik ben verzwakt en uitermate zeer verbrijzeld, ik brul van het geruis mijns harten.'

Zoals het eerste woord ('neergebogen') ziet op het bezwijken onder de last van het kruis zoals hij dat nu ervaart, zo doet het tweede ('onrustig') ons meer denken aan de moeilijkheden die hem de moed benemen. Het ziet ook op de grote zorgen die hij angstvallig tegemoet ziet als hij denkt aan de gevolgen van die onheilen waaronder hij gebukt ging. Deze kwalijke gesteldheden waren als even zoveel golven en waterstromen, die de ziel van de dichter op en neer deden gaan. Daardoor was zijn ziel als een voortgedreven zee die niet rusten kan, en waarvan de wateren slijk en modder opwerpen.

Trouwens, wat een slijk en modder kwamen er niet te voorschijn in heel deze ontsteltenis van zijn geest. Het slijk en de modder van ongelovige, wantrouwende en harde gedachten jegens de Heere en Zijn weg. De modder van vijandig geklaag over wat God doet in Zijn goddelijke voorzienigheid. De

modder van trotse, hoogmoedige en zichzelf verheffende gedachten, waardoor hij heimelijk meende dat God hem onrechtvaardig behandelde. Ook het slijk van een te ver gaande gehechtheid aan zijn medeschepselen, waaraan hij waarschijnlijk ontdekt werd. Zulke en meer soortgelijke dingen kwamen door de hevigheid van zijn aandoeningen in deze ontsteltenis opborrelen uit de modderpoel van zijn verdorven hart.

c. Het is dan ook geen wonder dat hij zijn ziel aanspreekt, al die dingen in haar afkeurt en vraagt: ‘Wat buigt gij u neer? Wat zijt gij onrustig in mij?’ Wellicht vraagt men: ‘Als het kruis dan zó zwaar is dat het de krachten om het te dragen te boven schijnt te gaan, mag en moet men dan niet gebukt en gebogen zijn?’ Ja, mijn vrienden, het is een grote zonde als u de slagen onder het kruis niet voelt. Daarom staat er als een beschuldiging ten aanzien van het Joodse volk: ‘Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld’ (Jeremia 5:3). Een gepast gevoel ten aanzien van en een ootmoedig treuren over smartelijke kruiswegen zijn niet alleen geoorloofd, maar ook zeer op zijn plaats. Maar het moet binnen behoorlijke grenzen blijven en niet zonder daarin maat te kennen. Het moet niet minder

zijn over de zonde zelf dan over de gevolgen ervan. Het moet gepaard gaan met aanvaarding van en onderwerping aan God. Het moet niet hinderen in en evenmin terughouden van noodzakelijke dingen die gedaan moeten worden. Ook moet het gepaard gaan met een gelovig toevertrouwen van zijn weg aan de Heere. Als men dit in acht neemt, mag en moet men bewogen zijn over de wegen van Gods voorzienigheid waarin Hij ons beproeft. Ons verstand maar ook Gods openbaring leren ons immers niet dat wij ongevoelige mensen moeten zijn; beide veroordelen ze de ongevoeligheid.

Maar het is zondig en sterk te veroordelen als de droefheid, zoals bij de psalmdichter, te ver gaat en geen maat kent, zodat de ziel die zich daaronder neerbuigt geheel bezwijkt. Het is zondig als men alle vertroosting van weinig waarde acht en door ver gaande moedeloosheid weigert daarnaar te luisteren. Het is zondig als men steeds maar het oog gericht houdt op zijn kruis en helemaal voorbijziet aan de blijken van goedertierenheid die er toch ook in het kruis zijn en die men nog geniet. Het is zondig als men voor zichzelf steeds meer toegeeft aan die moedeloosheid, die vooral de verkeerde gesteldheid van de dichter schijnt geweest te zijn. Er staat niet: ‘Wat bent u neergebogen?’, maar in actieve

zin: ‘Wat buigt gij u neer?’ Zulke dwaze en zondige schepselen zijn wij, mensen, dat wij ons door het toegeven aan moedeloosheid hoe langer hoe meer neerbuigen! Maar het is nog erger als het hart tegen de Heere opbruist. Het is erg als het hart in opstand komt tegen de weg van Gods voorzienigheid en als wij veel aan te merken hebben op Gods handelwijze met ons.

Als de ziel van de dichter nu in zo’n gesteldheid was, dan was het terecht dat hij dit afkeurde en vroeg: ‘Wat buigt gij u neer, en wat zijt gij onrustig?’ Hij geeft er door te kennen dat hij tegen deze verkeerde gesteldheid worstelt. Hoe slecht en verkeerd het ook in hem gesteld is, er is door genade toch een ander beginsel in hem, dat al dat onrustige, ongelovige, klagende en moedeloze afkeurt en daartegen strijdt. Ja, hij klaagt dat alles aan bij Gods genadetroon om verzoening van schuld en genade voor herstel te zoeken. Ook als de verkeerde gesteldheid van het hart erg groot is, blijft er toch altijd enig onderscheid tussen een wedergeborene die door genade het geestelijk leven ontvangen heeft, en een niet wedergeborene, die dood is in zonden en misdaden. Al kwam het alleen maar uit in een heimelijk zuchten en een zekere onvoldaanheid over die verkeerde instelling van het hart.

De psalmdichter wil mede door deze weergave in vragende vorm zijn ziel onder het oog brengen of zij de redenen om zo ontsteld te zijn wel genoeg overwogen heeft. Waren deze inderdaad zo zwaar en ernstig dat ze zo uitermate neergebogen was? Hij wil als het ware zeggen: ‘O, mijn neergebogen en verontruste geest, ga eens na wat de redenen, de oorzaken zijn van deze ver gaande bedruktheid en treurnis van u. Ik wil graag toegeven dat uw kruis zwaar is, dat uw ongelukkige situatie u treft, maar hebt u werkelijk afdoende redenen om zo te bezwijken en zo heftig te zijn? Zijn er ook nog niet verschillende elementen van goedertierenheid gemengd in uw omstandigheden? Laat de Heere u niet zien dat Zijn gunstrijk oog nog op u is, dat Hij nog aan u denkt en voor u zorgt? Bedenk eens hoeveel mensen er zijn, die net als u dergelijke treurige omstandigheden meemaken, maar zo’n houvast van bemoediging en vertroosting zoals u geniet, missen! Overdenk weer eens of er dan voor u geen oorzaak of reden van bemoediging in God en Zijn uitnemende beloften is! Kunt u dan niets tot opbeuring en vertroosting vinden in genadige toezeggingen van de Heere?

*Zijn beloften dan maar wind,
Letterklanken, onbemind,
Ledig 'en vergulde woorden?
Spreekt de Waarheid leugentaal?
Heeft zij lust tot zielenmoorden
Door een opgesmukt onthaal?
Foei, dat u zo onbedacht
Voedsel voor uw achterdocht,
Tegen 's Heeren trouwe liefde
Hebt gevonden, en Zijn Woord,
Dat weleer uw hart doorgriefde,
Ongevoelig aangehoord.*

Deze vraag houdt vooral een ernstige bestraffing in, en wijst aan dat dit neergebogen zijn en die veront-rusting *vruchteloos* zijn. De dichter wil er als het ware mee zeggen: ‘Wat wint u, mijn ziel, met al die drukkende kwellingen, die onrust en moedeloosheid? Vordert u daarmee iets? Maakt u uw kruis daardoor lichter? Brengt die levenshouding u dichter bij uzelf en dichter bij de Heere? Bevordert het uw geloof, uw liefde tot God en uw heiligmaking?’ Deze kwalijke gesteldheid van zijn hart was niet minder *schadelijk*. Het lijkt me toe dat de dichter zegt: ‘Vindt u niet, mijn neergebogen ziel, dat het door zo’n bestaan hoe langer hoe erger met u

wordt? Hoe meer u toegeeft aan moedeloosheid, hoe angstiger u zult worden. Merkt u niet hoe erg u hierdoor geremd wordt in uw plichtsbetrachtingen, ja, hoe passief u daardoor wordt? Wat een duisternis komt er nu al over u! Hoe wordt uw geloof verzwakt, uw hoop gekrenkt en uw liefde verflauwd! Bent u hierdoor niet als een open stad, waar de vijanden kunnen ingaan en uittrekken naar het hun goeddunkt? Worden ziel en lichaam hierdoor niet geschaad? Zie het verderfelijke en nadelige van zo'n bestaan toch in!

Te meer dringt hij hierop aan, omdat zo'n bestaan ook geheel *ongepast* is. 'Past u dit', wil de dichter ermee te kennen geven, 'past u dit, als een gelovige, om zo onmatig neergebogen te zijn, om zo diep aan uw moedeloosheid toe te geven? Komt dit overeen met uw verhouding tot en uw verplichting jegens de Heere? Strookt dit gedrag met uw belijdenis, die u meermalen voor God, voor Zijn engelen en voor mensen hebt afgelegd, namelijk dat u uzelf met alles wat u hebt aan Hem hebt opgedragen?' Hoe menigmaal betuigde u:

*'t Hoort de hemel alles toe,
Wat ik denk en wat ik doe,
Wat ik heb en ooit vermoge,
Wat mij lief is, wat mij lust,*

*Al 't begeren van mijn ogen,
Mijn vermogen en mijn rust.*

Is dit uw betuiging niet meermalen geweest? Hoe komt dit dan nu overeen met uw huidige toestand? Moest niet veel meer de taal van uw ziel zijn:

*Leent Hij ons ooit enig goed,
't Is uit goedheids overvloed;
Dus zijn wij Hem te danken schuldig.
Maar neemt hij 't ons weer af,
Niets te dragen ongeduldig;
Want het gaat tot Die het gaf.'*

Ten slotte wijst de psalmdichter zijn ziel vooral ook op het *godonterende* van zijn doen, als hij spreekt: 'Is dit nu tot eer van uw getrouwe Verbondsgod? Laat u nu door zo'n gedrag zien dat u gelooft dat Gods weg met u enkel wijsheid en goedheid is, en dat u aan God genoeg hebt? Of zegt u niet veel méér door deze levenshouding, dat God níet zo wijs, zo heilig, zo goedertieren en zo getrouw is? Hij is dat alles vervullende Deel, die in alle dingen genoegzame God níet! Nee, om met God voldaan te zijn, zou ik dit en dat van Zijn gaven, die en die aangename toestand en dat genoeg er nog bij

moeten hebben... Schaam u, mijn ziel, dat u zo'n kwaad gerucht op de weg ten leven zou brengen, alsof de Heere voor Zijn volk een dorre woestijn is en een land van uiterste duisternis. Als uw levenshouding dan nu zo schadelijk, zo ongepast en zo godonterend is, wel, laat het dan anders worden. 'Wat buigt gij u dan zo neer, en wat bent u dan zo onrustig in mij?'

2.

Zo bestrafte de dichter zijn ziel wegens haar verkeerde gesteldheid, maar hij spoort zijn ziel ook aan tot het tegenovergestelde: een gepaste betrachtning van zijn plicht. Daartoe dringt hij ook aan met een bemoedigend en gelovig getuigenis: *'Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht, en mijn God.'*

Laten we nu letten op de *plicht* waartoe hij zijn ziel opwekt: *hoop op God*; en vervolgens op de bemoedigende *aansporing* in het gelovig getuigenis: *want ik zal Hem nog loven*, en wat er verder volgt.

a. Ten aanzien van deze gepaste en God verheerlijkende betrachtning van zijn plicht moeten we zeggen dat het God is op Wie hij wil dat zijn ziel haar hoop zal vestigen. Hij is God, de Elohim, de God van de

eed en het verbond. Niet zonder reden gebruikt de dichter hier deze Naam. Als de getrouwe en onveranderlijke Verbondsgod, Die in het uitnemend en heerlijk genadeverbond de grootste en dierbaarste beloften geschonken heeft, is Hij het grote Voorwerp van de hoop. Hij is het hoogste Goed Zelf op Wie gehoopt wordt, want het is de grootste en belangrijkste belofte van het verbond: 'Ik zal u tot een God zijn.' Daarvan getuigt de Kerk ook in Klaagliederen 3:24: 'De HEERE is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen.' Hij is het ene gegronde Fundament, want op God met al Zijn deugden en volmaaktheden kan de ware hoop gerust en veilig rusten.

Op deze Elohim, deze getrouwe God van het verbond, moet de ziel hopen. We weten dat hopen die gelovige werkzaamheid is, waardoor men met een gegronde, verzekerde, blijde, lijdzame en actieve verwachting alles tegemoet ziet wat de Heere in Zijn Woord heeft beloofd.

De tijd laat niet toe deze omschrijving in bijzonderheden te ontvouwen en uit te breiden. Laat me met een enkel woord aantonen wat de dichter bedoelt als hij zegt: 'Hoop op God.'

Allereerst betekent dit dat zijn ziel afziet van alles

buiten God. Hij ziet alleen de Heere als het alles vervullende Goed en betuigt als het ware: ‘O, mijn ziel, ook al mis je in deze omzwervingen alle aardse vertroosting, aangenaam stemmende schepselen en verkwikkende genoegens, wel, hoop op God. Laat de Heere het alles zijn. In Hem kunt u alles overvloedig vinden.’ Vervolgens betekent het ook: ‘Hoop op God, op Zijn deugden en volmaaktheden. Deze heeft Hij alle u ten goede verpand in de belofte. Zijn wijsheid zal u in alles raad geven. Zijn oog zal op u zijn, dus zal Hij u onderwijzen, hoe u zich te gedragen hebt. Zijn almacht brengt mee dat Hij al Zijn beloften vervult.’

*Hij zal Zijn eed, van hulp aan u te schenken,
Niet laten varen, noch Zijn trouwe krenken;
Zijn doen, dat zal Zijn doen niet tegenspreken,
En Zijn verbond zo zeker, nooit verbreken.*

Zijn onveranderlijkheid blijft altijd dezelfde. Alles mag zinken en zakken, alles hier beneden mag wisselvallig zijn. ‘Bergen zullen wijken, en heuvels wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer’, Jesaja 54:10. Hoop dan, o mijn ziel, hoop volkomen op

de genade, opdat uw moed niet bezwijkt te midden van al uw benauwende omstandigheden. Werp veel meer het anker van uw hoop op de algenoegzame en trouwe God van het verbond.

Niemand moet echter denken dat de dichter zich verbeeldt dit alles in eigen hand te hebben. Nee, het is God Die de hoop werken moet. Daarom wordt Hij de God van de hoop genoemd in Romeinen 15:13. Hij werkt de hoop door de kracht van de Heilige Geest. Maar de psalmdichter wil door deze vermaning aan zijn ziel haar het behoorlijke van deze plicht onder ogen brengen. Ook was deze oproep een bewijs dat hij dit ook werkelijk wilde, en dat hij ondanks zijn in- en uitwendige moeiten de moed niet geheel opgaf.

b. Misschien vraagt u of zijn ziel dan voldoende redenen had om zijn ziel tot deze hoop op te wekken. Jazeker, zijn geloof deed hem die redenen aan de hand. Hij voert die daarom ook aan als doorslaggevend. Dat is deze: *'Want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht, en mijn God.'* Laten wij deze betuiging eerst op zichzelf beschouwen, en vervolgens nagaan hoe hij zich daarvan bedient als een bemoedigende en dringende reden om op God te hopen.

De betuiging op zichzelf is: ‘Ik zal Hem nog loven’, en wat er verder volgt. ‘Ik zal Hem nog loven’ is vertrouwde taal voor de dichter. Hem, mijn getrouwe Verbondsgod, de Onveranderlijke, Hem zal ik nog loven! Hij wil zeggen dat hij gaat zien welke stof tot loven hij nog heeft en verder zal hebben. Hij wil zó zien in Gods deugden en volmaaktheden, dat zijn hart en tong in de lof van God zullen losbreken. Hij zal God erkennen als de lovenswaardige en dienenswaardige God. In God zal hij zijn voldoening en rust vinden. Hij zal onder alle onbestendige ontmoetingen die hem kunnen overkomen, aan God genoeg hebben.

Hij had ook een gegronde verwachting dat God het licht weer tevoorschijn zou brengen uit de duisternis. Hij wil daarom ook de grootheid van de Heere en Zijn deugden aan anderen bekendmaken, de gedachtenis van de grootheid van Gods goedheid overvloedig uitstorten en Zijn gerechtigheid met gejuich bekendmaken, Psalm 145:7. Daardoor wil hij ook anderen tot die lof opwekken. Het zal zijn: ‘Kom, hoor toe, U allen die God vreest. Ik zal vertellen wat de Heere aan mijn ziel gedaan heeft. Maak de Heere met mij groot, en laat ons samen de grote Naam van de Heere verhogen.’

Het allermeest wil de dichter God loven, omdat hij

naar genade verlangt. In plaats van te verkeren in die moedeloosheid waaronder hij bezweek, en in die heftige boosheid tegenover God, wil hij veel meer door zijn houding en gedrag leven tot eer van zijn getrouwe Verbondsgod. Het is alsof hij wil zeggen: 'Ik die nu treurig en neergebogen ben, ik zal Hem nog loven.' Het echte en oprechte geloof breekt ten slotte toch door alle moedbenemende onheil heen. Zit iemand in duisternis en ziet hij geen licht, maar heeft hij wel een krachtig geloof, dan kan hij toch zijn betrouwen op de naam van de Heere stellen en steunen op zijn God! Hoe donker het er nu ook met mij mag uitzien, wil de dichter zeggen, toch zal ik Hem nog loven! Dit 'nog' kan men op drie manieren opvatten, en wel allereerst in de zin van 'nochtans'. Hoe donker, hoe slecht, hoe ellendig, hoe jammerlijk het ook met mij gesteld is, nochtans zal ik Hem loven. God is en blijft toch alle lof waardig. Het past daarom dat men Hem verheerlijkt en groot maakt. Het is de taal van een ziel die God verheerlijkt:

*Zit ik eenzaam, 't is mijn vreugd,
Dat de Heere Zich verheugt
In de rei der cherubijnen;
Of men mij dan alssem schenkt,
't Bitter zal mij lieflijk schijnen,
'k Drink dit bitt're dan als hemeldrank.*

‘O ja’, zegt het geloof, ‘laat het met mij gaan zoals het wil, als God maar eer gegeven wordt, als Hij maar lof en prijs ontvangt.’ Deze herinnering doet haar juichen:

*Wat is niet des hemels Oog,
Of wij laag zijn, even hoog?
Zitten wij in treurig duister,
Nog behoudt dat eeuwig Licht
Al Zijn glans en al Zijn luister,
Waardig aller lof en dicht.*

*Ik ben maar tot Godes eer,
Krijgt Hij die, wat wens ik meer?
Hij zal die zonder feilen
Altijd krijgen, wat Hij doet;
Zo zal ik mijn heil bezeilen
In het kwaad en in het goed.*

Als de ziel bovendien ziet op al de goedertierenheden die ze nog mag genieten zoals ze vermengd zijn met de knellende omstandigheden, dan is er altijd nog stof om te loven en te danken. Hoe donker haar weg is, het kon nog veel erger zijn, want God kan Zich geheel en al terugtrekken. Anderen bevinden zich in nog erger omstandigheden.

Dit 'nog' kan in de tweede plaats ook betekenen 'nog meer'. Ik zal Hem nog meer loven dan ik ooit gedaan heb, nog overvloediger, nog meer. Maar ik denk vooral dat hier gezien wordt op de toekomstige tijd. Dan betekent het: ik zal Hem nog eens loven. Ik zal nog eens uit deze treurige gesteldheid gered worden, en zal in plaats van stof tot klagen stof tot juichen ontvangen. De Heere zal mijn weeklacht nog veranderen in een rei. Ik zal nog eens sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid en het lofgewaad voor een benauwde geest ontvangen. Ja, ik zal Hem nog loven voor deze weg waarop ik moet treuren. Dat zal ik doen als ik de wijsheid en goedheid ervan zal inzien. Is het niet hier, dan zal het hiernamaals zijn. Dit vertrouw ik op grond van de goddelijke, onveranderlijke trouw van mijn Verbondsgod. 'Ik zal Hem nog loven.'

Deze verwachting van hem was nu hierop gegrond dat God de menigvuldige verlossing van zijn aangezicht en zijn God was.

God was dus de menigvuldige verlossing van zijn aangezicht. Onder 'aangezicht' moet u zijn hele persoon verstaan. Dit is immers op veel plaatsen in de Heilige Schrift de betekenis van het grondwoord, zoals dit ook wordt vertaald in 2 Samuël 17:11. In

het bijzonder geeft deze manier van spreken ons een denkbeeld van het aangename en zichtbare van zijn verlossing. God was de verlossing van zijn aangezicht. Dit betekent dat alleen God de verlossing krachtdadig tot stand brengt. Zo is het ook als God het Heil, de Sterkte en het Leven van Zijn volk genoemd wordt, omdat Hij alléén dat alles geeft en werkt.

De Heere was dus de verlossing van het aangezicht van de dichter, omdat Hij de oorzaak bewerkstelligde en dus ook de Oorzaak was en zou zijn van al zijn uitreddingen en velerlei verlossingen. Men vindt hier in het Hebreeuws het meervoud om ons te doen letten op de grootheid en uitnemendheid van deze verlossing, en ook op de verscheidenheid en talrijkheid ervan. God had hem op verschillende tijden uit zijn noden gered. Trouwens, als hij zijn weg eens zou nagaan, hoeveel opgerichte gedenktekenen stonden er dan wel niet, tot eer van die God Die hem verhoord had in de benauwdheid? Hij kan daarom zeggen: ‘Op die God, Die mij zo dikwijls uit zulke grote nood en dood verlost heeft en nog verlost, op die God vertrouw ik dat Hij mij ook verder verlossen zal.’

De Heere had hem ook verlost uit velerlei noden, uit- en inwendige, grote en kleine, ja, uit zulke

zware noden dat zelfs verblinde mensen de goddelijkheid van die verlossingen moesten erkennen en belijden dat de hand van de Heere daarin was op te merken. God had hem ook op veel verschillende manieren en langs heel verschillende wegen verlost. Langs wegen waarop hij allerminst de redding tegemoet zag. Langs wegen die geheel en al in strijd leken te zijn met de verlossing. Langs wegen die zijn ondergang dreigden te worden en die toch, achteraf gezien, ten goede moesten meewerken.

Terecht noemt hij God daarom 'de menigvuldige Verlossing van zijn aangezicht'. Het is alsof hij zegt: 'Wel, zou ik God dan niet loven, ondanks mijn huidige drukkende omstandigheden? Al heb ik dan op dit ogenblik geen stof om te danken en te loven, laat mij toch aan de vroegere weldaden denken. Ja, de bevinding daarvan geeft mij hoop dat ik Hem nog eens zal loven.

Hij is de menigvuldige verlossing van mijn aangezicht. Menigmaal heeft Hij mij getoond dat Hij mijn moeite en zorg in vreugde kon verwisselen. Hij blijft de getrouwe en onveranderlijke God, Die het nooit aan wijsheid, goedheid, macht en trouw zal ontbreken. Het mag er daarom nu zo donker uitzien als het wil, ik kan mijn weg, mijn belangen en alles veilig aan Hem toevertrouwen. Ik houd mij verzekerd van een goede uitkomst!

Maar hier blijft het niet eens bij. Hij laat er ook nog deze gelovige betuiging op volgen: 'En mijn God'. Dat zijn weinig woorden, maar ze zijn vol zaken. Wie toch kan ten volle begrijpen wat het wil zeggen God tot zijn Deel, tot zijn God te hebben? Dit is werkelijk alles wat iemand kan uitdenken, ja, het is oneindig meer dan wij begrijpen kunnen. Het is, om met vader À Brakel te spreken, overschaduwd te worden met Gods gunstrijke tegenwoordigheid. Omringd te worden met Zijn helpende en bewarende almacht. Te rusten in Zijn onfeilbare trouw. Zich te verblijden in Gods eeuwige zaligheid, hoogheid en heerlijkheid. Bestraald te worden met Zijn licht. Verwarmd te worden met Zijn liefde en goedheid. Verzadigd te worden met Zijn algenoegzaamheid. Zich te verliezen in Zijn oneindigheid. Het is, zegt hij verder, wat ik niet kan begrijpen en u niet kunt uitdenken, maar waarbij wij ons in de onmetelijkheid ervan moeten verliezen om uit te roepen: 'Weligelukkig is het volk, wiens God de Heere is, het volk, dat Hij Zich ten erve heeft uitverkoren.'

Inderdaad, zo is het. God tot zijn God te hebben, wil zeggen dat de Heere met alles wat Hij is, heeft en verricht, geheel ten goede van zo iemand is. Dit is nu het grote voorrecht van de psalmdichter. Hij zegt: 'Hij is mijn God.' Dat is een uitdrukking

waarmee hij zijn gelovig en zich toe-eigenend ‘mijnen’ betuigt. Die God had Zich in de bediening van het verbond aan hem aangeboden en gezegd: ‘Ik zal u tot een God zijn.’ Nu legt hij er de hand van zijn geloof op en zegt tegen de Heere: ‘Gij zijt mijn God.’ Het is de taal van zijn ziel:

*Zalig God, U bent mijn Deel,
En ik ben d’ Uw’ geheel.
‘t Zal in sterven en in leven,
Eeuwig met mij wel doen gaan.
Dit Deel zal mij nooit begeven,
O, deez’ Rots blijft eeuwig staan.*

Het geeft ook aan dat hij met blijdschap mag rusten in God. Met God is hij ten volle tevreden. Aan God heeft hij in alles genoeg. Het is alsof hij zegt:

*God is mijn Goed, en als de schijn
Van alle goedigheden
Op aarde mij ontgaan zal zijn,
Is Hij mijn Rust, mijn Vrede,
Mijn Vriend, om aller vrienden schut
Gemak’lijk te verlaten;
Mijn Hoogheid en mijn sterke Stut,
Ver boven kroon en staten.*

*'t Oneindig, onbegrepen Goed, het enig Al,
Dat, wat er hinkt, en zinkt, en slinkt,
Mij eeuwig troosten zal.*

Bovendien houdt deze manier van spreken ook in dat hij hartelijk verblijd is in de Heere. Hij verheugt zich in de God van zijn heil, ondanks de donkerheid van zijn toestand. Deze geeft hij aan door dit korte en krachtige getuigenis: 'Mijn God'. Maar al is dit zo, toch kan en mag hij ook zeggen: 'Ik zal Hem nog loven.' De Heere is immers zijn God en hij mag Hem als zijn Verbondsgod omhelzen, maar hij zag ongetwijfeld ook zoveel in het goede deel dat zijn ziel vervulde en verzadigde, dat hij ondanks zijn huidige beklagenswaardige toestand, Hem echter toch kan en moet loven. Hoe meer hij met geloofstoe-eigening ten aanzien van deze God mag staan, hoe meer inzicht hij krijgt in Gods deugden, en hoe meer hij daardoor tot de lof van God wordt opgewekt. Zijn geloof was met veel vertrouwen in het toe-eigenen ten aanzien van God werkzaam, en daarom kan hij ook zijn eigen weg, zijn gehele levensloop en zijn belangen met vertrouwen overgeven in de hand van de Heere. Dan kan hij ook verzekerd zijn dat God hem voortdurend leiden zal en eens zijn rouwklagen in vreugde zal veranderen.

Zo kan hij op goede gronden zeggen: ‘Ik zal Hem ondanks mijn huidige omstandigheden vol met rampspoed tóch nog loven. Ik zal het meer en meer doen, ja, ik zal Hem nóg eens loven. Is het hier niet, omdat ik maar een klein deel kan zien van de zaken die de wijsheid en goedheid van Gods wegen tonen, dan zal het eens zeker hiernamaals zijn. Want die God is mĳn God. Hij zal mij geleiden tot aan, in en over de dood heen.’

Dit alles verbindt de dichter nu met het voorgaande door middel van het redengevend woord ‘want’. Het is: ‘Hoop op God, want ik zal Hem nog loven.’ Werkelijk, wat een bemoedigende en dringende reden om op God te hopen, ligt hierin opgesloten! Als hij het gegronde vertrouwen heeft dat hij God nog eens zou loven, dan heeft hij ook een reden om te hopen. Daarom moet zijn ziel het niet zo hopeloos en moedeloos opgeven, want de Heere zal uitkomst geven. Als God de menigvuldige Verlossing van zijn aangezicht is, dan moet dit ook zijn hoop opwekken. Zo was het ook met David toen hij tegenover de Filistijn stond. ‘Die God’, zo sprak hij, ‘Die mij uit de hand van de leeuw en de beer gered heeft, zal mij ook redden uit de hand van deze Filistijn.’ De bevinding moet hoop wekken. Als de Heere zijn

God is en als hij heeft ingestemd met de aanbieding in dit verbond, dan heeft hij ook alle gronden van hoop in de genade dat de Heere als de getrouwe God van het verbond al zijn goede woorden die Hij tot hem gesproken had, zal bevestigen en dat Hij hem niet zal begeven of verlaten, totdat al Zijn beloften aan hem vervuld zijn. Daarom is het terecht: ‘Hoop op God, want ik zal Hem nog loven.’

Zie hier onze woorden, die zo vol zaken zijn. We hebben ze wat verder uitgelegd. Wat is het volk gelukkig, van wie het vertrouwen op de Heere is, en van wie de verwachting is van de Heere, hun God!

Toepassing

Maar arm en onbekeerd mens, wat bent u daartegenover ongelukkig! Ook u krijgt met noden te maken, en komt in ongunstige en moeilijke omstandigheden, maar u hebt geen wijkplaats om te schuilen. U weet niet waar u met uw moeiten moet blijven, u moet ze alléén dragen. Hoe moet dat toch met u? U hebt immers niets waardoor u uw hoofd kunt opheffen. Daarom is het geen wonder dat uw hart zich verzet tegen de weg die God met u gaat, als het kruis zwaar en smartelijk begint te drukken. Dan wordt u ongeduldig en u geeft toe aan uw ver-

zet. U kunt trouwens niet anders, want u kunt uw hoop niet op Hem vestigen omdat God uw God niet is. Daardoor moet het u wel ontbreken aan een hart, aan de liefde en aan geschiktheid om Hem te loven. Maar vooral, hoe zal het met u gaan in uw bangste uren, in de situatie dat alles bezwijkt, als u zonder hoop of met een valse hoop naar de eeuwigheid zult gaan? Moge de Heere het toch op uw hart drukken! Nu is er nog hoop voor u! Nóg biedt God Zich door het Evangelie aan als uw God. Hij wil u nog verlossen en zaligen, maar dan alleen in de weg van het door God ingestelde verbond, dat u door het geloof zult moeten inwilligen. De Heere Zelf lere u dit!

U, die onder de last van uw zondesschuld neergebogen bent, van wie het hart door het zien en voelen van uw ontelbare zonden onrustig is, voor u heb ik ook een woord. U bent hier om te horen hoe u met uw neergebogen en onrustige ziel moet omgaan. Welnu, dat is: haar opwekken tot de hoop op God. Maar u zegt misschien: 'Maar... dan moet ik grond hebben om te mogen en om te kunnen hopen!' U voegt dan echter twee dingen samen, die hemelsbreed van elkaar verschillen. Een grond om te mogen hopen is er. Deze ligt in het Evangelie, in de verkondiging en aanbieding van het verbond met al de

beloften ervan. Ja, u mág niet alleen, maar u móét hopen. Dit is een plicht die God van u eist, evenals geloof en liefde. Maar wat het vermogen om te kún- nen hopen betreft, dat is wat anders. Dat bestaan moet de Heilige Geest in u werken. Het is echter uw plicht, en zou het ook niet uw zalig voorrecht zijn? Welaan dan, wek uw neergebogen ziel daartoe toch veel op en zeg tegen haar: ‘Hoop op God.’

Zie daartoe veel op de Heere, zoals Hij de God is van de eed en het verbond, en zoals Hij met dat verbond en de dierbare beloften daarvan tot u komt. Zie op Christus, zoals Hij de grote Verlosser van zondaren is. Hij is toch de menigvuldige verlossing! Uw zonden kunnen niet te zwaar, te groot of te veel zijn en ook niet te lang geduurd hebben, of Zijn oneindige gerechtigheid is van zo’n algenoegzame waarde dat ze al die zonden volkomen kan uitwissen. De banden van uw zonden kunnen niet zo sterk zijn, of Jezus’ macht is in staat die te verbreken. Uw ongeloof kan niet zo sterk heersen, of Jezus’ Geest kan dat overwinnen. Met één woord: uw ellenden kunnen niet te veel en niet te zwaar zijn. De grote Verlosser uit Sion, Die menigvuldige verlossing heeft, is machtig genoeg om ook u te verlossen! Leg vooral de hand van uw geloof op de grootste belofte in het verbond: ‘Ik zal u tot een God zijn.’

Dat is een belofte, die volstrekt is en zonder enige voorwaarde wordt voorgesteld. O, dat het u gegeven werd om daar met het licht van de Geest in te zien, en dat u overtuigd werd dat die belofte ook u geldt. Wat zou u spoedig toetasten en eerbiedig ‘amen’ zeggen! ‘Heere, wilt U met Uw gehele godheid en al Uw goedheid mijn God zijn, met al Uw deugden en volmaaktheden vóór mij zijn, en biedt U Zich als zodanig om niet aan mij aan, wel, ziedaar dan Heere, ik neem U dan ook aan en zeg tegen U in de eerbied van het geloof: ‘U bent mijn God, amen, mij geschiede naar dat woord!’

Hoe spoedig zou dan uw neergebogen ziel opgericht worden, en uw onstuimige en verontruste hart tot een aangename rust en bedaren komen. Zij toch die geloven, gaan in de rust, in de zalige geloofs-rust. Jezus, de ware Jozua, leide u door de Geest van het geloof in deze rust!

Gelovigen, u moet uit de behandelde stof leren dat u niets vreemds overkomt als u in diep ingrijpende en zeer ernstige toestanden van kruis en beproeving komt. Dit was ook het lot van de bijbelheiligen. God heeft wel een Zoon zonder zonde, maar Hij heeft geen enkel kind zonder kruis en smart. Trouwens, het is hier een woestijn, het is hier een

proeftijd. Gewoonlijk zal het ene kruis hier het andere vervangen. Wij moeten op geestelijke en bevindelijke wijze ervaren dat dit het land van de rust niet is. Uit alles wat gezegd is, kunt u ook leren dat het u niet vreemd moet voorkomen als de moed niet alleen wel eens bezwijkt, en de ziel wordt neergebogen door de kracht van het overgebleven ongehoof, maar dat ook de ziel zeer verontrust kan zijn en met kracht kan ingaan tegen de weg die de Heere met u gaat. Dat zal vooral kunnen gebeuren als uw tegenspoed ernstig en smartelijk is. Nogmaals zeg ik dat dit u niet moet bevreemden. Het is uw schuld waarvoor u de hel verdiend hebt, en dit moet u diep vernederen voor de Heere. Het is uw plicht en eveneens uw groot belang om daarover verzoening te zoeken bij de volkomen en algenoegzame Middelaar. Hij boog onder alle en zelfs de smartelijkste en diepste wegen onder de Heere. Zijn moed en vertrouwen bezweken nooit. Tracht daarom met uw moedeloos wantrouwen bij Hem te schuilen, en zoek bij Hem kracht en genade om herstel. Laat echter die zondige gesteldheid van uw hart niet door de vijand en uw ongeloof gebruikt worden om u geheel onder de voet te lopen door te zeggen dat dit niet kan bestaan met genade. Het tegendeel ziet u immers bij de dichter van onze psalm. Hij

was buitengewoon erg terneergeslagen, en zijn hart bruiste van opstand. Toch was hij een godzalig en begenadigd mens.

Maar leer ook van hem wat u in zo'n toestand moet doen. U moet namelijk dat moedeloze en onrustige in u tegengaan en afkeuren, en daartegen worstelen in de kracht van de Heere. U moet trachten uw hoop op God te vestigen. Dat is de plicht die van u gevraagd wordt. In 1 Petrus 1:13 staat: 'Hoopt volkomen op de genade.' Dit is ook uw zalig en niet genoeg te waarden voorrecht. In donkere en smartelijke omstandigheden op God hopen, is ook tot eer van Gods deugden en volmaaktheden. De Heere heeft daarin een bijzonder welgevallen. Hij heeft een welgevallen, niet alleen in degenen die Hem vrezen, maar ook in hen die op Zijn goedertierenheid hopen, Psalm 147:11. De ondervinding leert ook dat het tot een bijzonder grote steun in dergelijke omstandigheden is. De hoop is immers het anker van de ziel, en ze verblijdt het hart in de meest drukkende omstandigheden, Romeinen 12:12. Ze doet zelfs juichend roemen te midden van de verdrukking. Met één woord: de hoop maakt zalig!

Moet ik u daartoe dan nog opwekken? Ik denk dat u al verlangt om méér van deze hoop te hebben wat de gesteldheid van uw hart betreft. Daarom zal ik u kort

aan enkele dingen herinneren. Ik noem het volgende:

- Tracht uw vertrouwen op de Heere te vestigen. Geloof dat Hij de trouwe Vervuller en Waarmaker is van al Zijn beloften. Geloof dat u Hem nog loven zult, hoever u daarvan nu ook verwijderd mag zijn. Hij zal het licht uit de duisternis doen opgaan. U zult Hem nóg loven.
- U moet zich maar veel de talrijke verlossingen herinneren, die u op uw levensweg al ondervonden hebt. Dat is niet alleen de grote en meest belangrijke verlossing, die Christus voor u heeft teweeggebracht en waardoor u in beginsel uit het geweld van de duivel en de vloek van de wet gered bent. Daardoor mag u de volmaking daarvan met zekerheid tegemoet zien. Maar denk ook veel aan de bijzondere uitredingen en verlossingen, die u zowel in uitwendige als inwendige zin ondervonden hebt. Ga uw weg maar eens na, en u zult zoveel opmerkelijke voetstappen van God vinden, dat u zult moeten zeggen: 'De Heere is mijn Verlosser vanouds af.' Wat waren die uitredingen toch vele keren ongedacht en onverwacht, en wat waren ze heel duidelijk door God bestuurd!
- Breng die toch steeds in herinnering en geloof dat God dezelfde onveranderlijke God blijft.

Hij is het Die de verlossing maar te gebieden heeft. Leef toch veel in de geloofstoe-eigening van Elohim als úw God. Zie op Hem als de zalige, algenoegzame God van het verbond, als die God Die met eden gezworen heeft dat Hij u wil en zal weldoen, en dat Hij u nooit zal begeven of verlaten. Zie op Hem, zeg ik, en eigen u telkens al Zijn deugden toe. Dat zal het beste middel zijn om uw hoop te sterken en uw neergebogen ziel op te richten. En als u op dit ogenblik niet in zo'n beklagenswaardige, verkeerde gesteldheid van uw hart bent, beveilig u dan tegen dat schade aanrichtende bestaan, ja laat dit voor u een middel zijn om uw weg met moed en blijdschap te bewandelen.

Nu, godzalige vromen, u zult eens van al uw terneer buigende kwellingen verlost worden, als uw hoop verwisseld zal worden door een zalig bezit en het volle genot van alle beloofde goederen. Dan zult u de Heere volmaakt loven, eeuwig prijzen en verheerlijken, zelfs over die wegen, waaronder u nu zo gebogen gaat. Dan zult u de wijsheid, de goedheid en het vaderlijke van God daarin doorzien en erkennen. Dan zult u volledig begrijpen hoe vele malen u verlost bent en hoe groot uw verlossing is. Dan zult u nadrukkelijk ondervinden

wat dit woord betekent: 'Ik, God, ben uw God.' Zeg daarom, en hiermee sluit ik af:

*Verban de vrees en hoop op God,
De Godheid is ons deel en lot,
Het zij wij leven, 't zij wij sterven,
Het zij 't u voor of tegenga.
Zeg door 't geloof: 'Gij blijft de mijne,
En U, mijn ziel, u blijft de Zijne.'
Uw troost berust in deez' genâ.
Wat deert u dan een vluchtig kruis?
Al zwerven wij als vreemdelingen,
De tijd genaakt dat 's Vaders huis
Ons hoort het heilig Lams-lied zingen.
Dat wij na moeielijke strijd,
Volop ons deel eens zullen smaken,
Waarnaar wij met verlangen blaken;
De rust in God, in eeuwigheid!*

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave

STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVERIEIL-SERIE

Voorzitter

Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat

Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld

storten op ING Bank nr: 581492

t.n.v. Penningmeester

“Smytegeltfonds”, Scherpenzeel

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen

(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv,

Postbus 12,

4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl